

UZASADNIENIE

Wyrokiem z dnia 8 kwietnia 2016 roku Sąd Rejonowy w Skierniewicach w sprawie z powództwa I. S. przeciwko (...) Spółce Akcyjnej z siedzibą w W. o zapłatę 72 173,14 zł zasądził od pozwanego na rzecz powoda w pkt 1 - kwotę 72 173,14 zł z ustawowymi odsetkami od dnia 31 lipca 2014 roku do dnia zapłaty oraz w pkt 2 – kwotę 7 226 zł tytułem zwrotu kosztów procesu, w tym kwotę 3 600 zł tytułem zwrotu kosztów zastępstwa procesowego, sygn. akt V GC 243/15 (wyrok k. 129, uzasadnienie k.132-140).

Apelację od powyższego wyroku wniósł pozwany, zaskarżając go w całości i zarzucając mu:

1) naruszenie prawa materialnego, a w szczególności art. 805 § 1 k.c. i następne k.c. poprzez zasądzenie na rzecz powoda odszkodowania, pomimo braku odpowiedzialności pozwanego zakładu ubezpieczeń, a także uwzględnienie roszczenia w wysokości wykraczającej poza określone w umowie warunki,

2) naruszenie prawa procesowego, które miało wpływ na wynik sprawy, a w szczególności:

- art. 130⁴ § 5 k.p.c. w zw. z art. 227 k.p.c. oraz art. 278 § 1 k.p.c. poprzez pominięcie wniosku dowodowego strony pozwanej, w sytuacji gdy dowód ten zmierzał do wyjaśnienia okoliczności spornej, a zaliczka została przez pozwanego uiszczona,

- art. 328 § 2 k.p.c. poprzez niewskazanie w uzasadnieniu wyroku, w jaki sposób Sąd określił wysokość należnego świadczenia, a w szczególności, jaki kurs przyjął oraz, z jakich przyczyn pominął franszyzę redukcyjną określoną w umowie,

- art. 227 k.p.c. w zw. z art. 232 k.p.c. poprzez uwzględnienie powództwa pomimo, iż było ono kwestionowane w zakresie wysokości, a powód nie wykazał rozmiaru należnego ewentualnie świadczenia.

Na tej podstawie skarżący wniósł o uchylenie zaskarżonego wyroku i przekazanie sprawy Sądowi Rejonowemu do ponownego rozpoznania z uwzględnieniem kosztów postępowania, w tym kosztów zastępstwa procesowego według norm przepisanych, ewentualnie o przeprowadzenie postulowanego w sprzecznie dowodu z opinii biegłego na wskazane okoliczności, a następnie o zmianę zaskarżonego wyroku, oddalenie powództwa oraz zasądzenie od powoda na rzecz pozwanego kosztów postępowania (apelacja k. 142 – 143).

W odpowiedzi na apelację powód wniósł o jej oddalenie i zasądzenie na jego rzecz od pozwanego kosztów postępowania apelacyjnego (odpowiedź na apelację k. 154 – 159).

Sąd Okręgowy zważył, co następuje:

Apelacja skarżącego zasługuje na uwzględnienie, co skutkowało uchyleniem zaskarżonego wyroku i przekazaniem sprawy Sądowi Rejonowemu do ponownego rozpoznania.

Zasadne okazały się zarzuty dotyczące naruszenia prawa procesowego. Sąd I instancji, w ocenie Sadu Okręgowego, nie rozpoznał okoliczności sprawy mających istotne znaczenie dla rozstrzygnięcia. Przedmiotem sprawy było roszczenie odszkodowawcze z umowy ubezpieczenia odpowiedzialności cywilnej przewoźnika

z tytułu naprawienia szkody powstałej na skutek uszkodzenia przewożonego towaru. Powód w pozwie wskazał, iż wypłacił poszkodowanemu odszkodowanie w wysokości 17 450,83 euro i dochodzi od pozwanego ubezpieczyciela zapłaty odszkodowania

z tytułu ubezpieczenia, odpowiadającego tej kwocie. Pozwany ubezpieczyciel kwestionował odpowiedzialność za zdarzenie szkodowe zarówno co do zasady, jak i wysokości. W odpowiedzi na pozew zarzucił, że na powstanie szkody miał wpływ sposób rozmieszczenia przewożonego ładunku i technika jazdy kierujących, a także nieprawidłowe

zabezpieczenie przewożonego ładunku, będące skutkiem rażącego niedbalstwa i stanowiące okoliczność wyłączającą odpowiedzialność ubezpieczyciela.

Sąd Rejonowy nie zbadał należyście wskazanej przez pozwanego okoliczności nieprawidłowego zabezpieczenia towaru, a tym samym okoliczności dotyczącej przesłanek odpowiedzialności pozwanego ubezpieczyciela za uszkodzenie towaru. W tym względzie Sąd Rejonowy oparł ustalenia faktyczne na twierdzeniach powoda, a także na zeznaniach świadków M. C. i M. W. (kierowców pojazdu), które jednakże, w ocenie Sądu Okręgowego, nie wyjaśniały wątpliwości dotyczących sposobu przewożenia towaru. Podkreślić należy, że Sąd Rejonowy dostrzegł i wskazał w uzasadnieniu, że dokonanie oceny, czy towar był przewożony z zachowaniem wymogów bezpieczeństwa i należytej staranności wymagało wiedzy specjalistycznej, którą posiada biegły sądowy z określonej dziedziny, jednocześnie jednakże wniosek pozwanego o przeprowadzenie dowodu z opinii biegłych z zakresu rekonstrukcji wypadków drogowych oraz z zakresu organizacji transportu, zgłoszony w odpowiedzi na pozew, oddalił postanowieniem z dnia 2 lutego 2016 roku z uwagi na niewpłacenie w terminie zaliczki na poczet wynagrodzenia biegłego. A następnie Sąd I instancji uznał, że stanowisko pozwanego o nieprawidłowościach w przewożeniu towaru nie było poparte stosownymi dowodami i nie znalazło odzwierciedlenia w zgromadzonym materiale dowodowym.

Takie procedowanie, w ocenie Sądu Okręgowego, nie zasługuje na aprobatę, pozbawiło bowiem pozwanego możliwości wykazania w postępowaniu sądowym zasadności zajętego w procesie stanowiska i przedstawionych twierdzeń. Okoliczności sprawy uzasadniały i wymagały dopuszczenia i przeprowadzenia dowodu z opinii biegłych na wskazane przez pozwanego okoliczności. Zaliczka na poczet wynagrodzenia biegłych w kwocie 2000 zł, do uiszczenia której w terminie 2 tygodni został zobowiązany pełnomocnik pozwanego na rozprawie w dniu 23 grudnia 2015 roku pod rygorem pominięcia dowodu, wpłynęła na rachunek Sądu w dniu 11 stycznia 2016 roku, a zatem nie mieszcząc się w zakreślonym terminie, który upływał 7 stycznia 2016 roku, jednakże to nieznaczne przekroczenie terminu sądowego, przy jednoczesnym wyjaśnieniu wątpliwości co do przyczyn uchybienia terminowi a przede wszystkim rola i znaczenie dowodu z opinii biegłych w niniejszej sprawie przemawiają za jego przeprowadzeniem.

Pełnomocnik pozwanego wyjaśniając przyczyny opóźnienia wpłacenia zaliczki, w piśmie procesowym z dnia 11 lutego 2016 roku wskazał, że zaliczka została uiszczona w terminie, na potwierdzenie czego załączony został wydruk zlecenia płatniczego,

z którego wynika, że zlecenie zostało wystawione w dniu 28 grudnia 2015 roku i miało zostać zrealizowane w ciągu 3 dni, a więc w dniu 31 grudnia 2015 roku. Z kolei do apelacji strona pozwana załączyła potwierdzenia zleceń, które uwiarygodniają stanowisko pozwanego (k.144, k.145). Wskazują one, że pozwany wpłacił zaliczkę w dniu 31 grudnia 2015 roku na konto bankowe, które choć zostało określone jako konto przypisane Sądowi Rejonowemu w Skierniewicach, było nieprawidłowe. Pozwany, po zwrocie środków pieniężnych na rachunek bankowy, w dniu 11 stycznia 2016 roku wpłacił zaliczkę na właściwe konto Sądu. Zastosowanie rygору pominięcia dowodu z art. 130⁴ § 5 k.p.c., zdaniem Sądu odwoławczego, nie może być oderwane od przyczyn uchybienia terminowi do wpłacenia zaliczki. W szczególności, gdy tak jak to miało miejsce w rozpoznawanej sprawie, istnieją wątpliwości co do zawinienia strony pozwanej co do uchybienia terminowi, a środek dowodowy w postaci dowodu z opinii biegłego sądowego (biegłych sądowych) ma znaczenie dla rozstrzygnięcia istoty sporu. Dlatego też Sąd Okręgowy poddając postanowienie Sądu Rejonowego z dnia

2 lutego 2016 roku badaniu w trybie art. 380 k.p.c. uznał, iż w okolicznościach niniejszej sprawy brak było podstawy do pominięcia dowodu z opinii biegłego, zgłoszonego przez stronę pozwaną, pomimo wpłacenia przez nią zaliczki po upływie wyznaczonego terminu.

Dodatkowo zważyć należy na cel art. 130⁴ § 4 i 5 k.p.c., którym jest dyscyplinowanie strony, aby postępowanie było przeprowadzone sprawnie bez nieuzasadnionych opóźnień. Z przepisu tego wynika, że sąd podejmie czynność połączoną z wydatkami, jeżeli zaliczka zostanie uiszczona w oznaczonej wysokości, natomiast w razie nieuiszczenia zaliczki sąd pominie czynność połączoną z wydatkami. Termin,

o którym mowa w tym przepisie ma charakter sądowy, a zatem może zostać przedłużony z ważnej przyczyny na zasadzie określonej w art. 166 k.p.c. W drodze wyjątku dokonanie czynności połączonej z wydatkami może także nastąpić z urzędu (por. art. 83 ust. 1 ustawy o kosztach sądowych w sprawach cywilnych).

Należy również podkreślić, że w dacie wydania postanowienia o pominięciu dowodu z opinii biegłego (02.02.2016 r.) Sąd Rejonowy dysponował informacją, że zaliczka wpłynęła na rachunek Sądu, a zatem nie było wtedy już przeszkody do przeprowadzenia dowodu z opinii biegłych. Dodatkowo również powód nie oponował przeciwko przeprowadzeniu tego dowodu.

Z tych też względów Sąd Okręgowy na podstawie art. 386 § 4 k.p.c. uchylił zaskarżony wyrok i przekazał sprawę do ponownego rozpoznania Sądowi Rejonowemu w Skierniewicach.

Rolą Sądu I instancji, przy ponownym rozpoznaniu sprawy, będzie poczynienie ustaleń faktycznych, po przeprowadzeniu w sposób prawidłowy postępowania dowodowego i dokonaniu oceny dowodów, i rozpoznanie istoty sprawy poprzez zbadanie podstawy faktycznej dochodzonego roszczenia oraz dokonanie stosownej oceny prawnej. Dopiero bowiem przeprowadzone w całości postępowanie dowodowe umożliwi ustalenie czy pozwany zakład ubezpieczeń ponosi odpowiedzialność za powstałą szkodę a także ustalenie rozmiaru i wysokości szkody (przy konieczności rozważenia stanowiska pozwanego co do franszyzy redukcyjnej), co jest niezbędne dla oceny zasadności żądania pozwu. W pierwszej kolejności Sąd Rejonowy winien zatem wydać postanowienie dowodowe w przedmiocie wniosku pozwanego o dopuszczenie dowodu z opinii biegłego sądowego (biegłych sądowych), zgłoszonego w odpowiedzi na pozew, określając tezę dowodową stosownie do wskazanych przez pozwanego okoliczności (art. 227 k.p.c. i art. 278 k.p.c.), a po przeprowadzeniu dowodu, w zależności od stanowiska stron procesu co do tego dowodu, powinien rozpoznać ewentualne, dalsze wnioski dowodowe, w przypadku ich zgłoszenia przez strony.

Sąd Rejonowy winien również rozpoznać zgłoszony w pozwie wniosek o przeprowadzenie dowodu z przesłuchania powoda na wskazane w pozwie okoliczności, oceniając znaczenie tego dowodu dla ustalenia faktów istotnych dla rozstrzygnięcia sprawy i stosując przy tym przepis art. 217 § 1 k.p.c., z którego wynika obowiązek sądu przeprowadzenia dowodu powołanego przez stronę dla udowodnienia jej twierdzeń (chyba, że zachodzą okoliczności wymienione w art. 217 § 2 i § 3 k.p.c.)

Sąd Okręgowy, wobec nieprzeprowadzenia przez Sąd I instancji postępowania dowodowego w całości i zasadności zarzutów apelacji dotyczących naruszenia procedury, odstąpił od rozważenia zawartego w apelacji zarzutu dotyczącego naruszenia prawa materialnego.

Na podstawie art. 108 § 2 k.p.c. pozostawił Sądowi Rejonowemu rozstrzygnięcie o kosztach postępowania odwoławczego.